

N:o 37.

Af Herr O. Pehrsson: Om införande i en blifvande ny Tullstadga om bestämmelser derom, att utländskt brännvin och sprit skall genast efter lossning från fartyg tullbehandlas och tullafgift därför erläggas.

Såsom bekant är, utgöres en af statsverkets största inkomster af den beskattning, som spritvaror draga. Ensamt den på inhemsk produktion lagda skatt, tillskyndar statskassan en årlig tillgång af mer än 13 millioner kronor. Då emellertid denna beskattning uppgår till vida mer än varans tillverkningsvärde, och icke blott till följd af statsfinansiella skäl utan fast mer af till stor del annan orsak fått sitt upphof, så är naturligtvis klart, att en bland lagsstiftningens förnämsta uppgifter i detta hänseende måste vara att söka, såvidt möjligt är, uppnå det ändamål, för hvilket skatten blifvit anlagd. Min mening härvid är alldeles icke att upptaga den frågan, huruvida de nu gällande tillverknings- och tullafgifterna eller det sätt, på hvilket skatteuppbörden blifvit reglerad, äro fullt nöjaktiga, jag vill endast något fästa mig dervid att de skattesatser, som nu äro befintliga, vid sin tillämpning motsvara det behof, för hvars orsak de fått sin tillvaro. Icke heller vill jag inlåta mig derpå, om de nu gifna bestämmelserna i öfrigt äro fullt ändamålsenliga, utan hvad jag nu afser är att söka förekomma, att de stadganden, som för närvarande äro gifna, må ersättas af *sämre*, att icke de garantier, man sökt erhålla mot missbruk i ena eller andra rigtningen, må genom ändrade bestämmelser tillintetgöras.

Det är af förevarande motiv, jag trott lämpligt vara att icke låta oanmärkt passera ett förhållande som i förevarande afseende kan leda till en betänkelig rubbning af nu befintliga försigtighetsmått. Ett förslag till ny tullstadga lärer, såsom icke obekant, vara utarbetadt och af Kongl.

Maj:ts pröfning beroende, och det är på ett par i det nya förslaget framställda ändrade bestämmelser, som jag trott mig böra fästa Riksdagens uppmärksamhet.

Den gällande lagstiftningen bestämmer högst betydliga inskränkningar i den fria tillverkningsrätten af bränvin. Denna rätt är begränsad till vissa månader af året, redskapens konstruktion är reglementerad, kvantiteten är, såvida en betydlig förhöjning i skatten skall undvikas, inskränkt o. s. v.; allt bestämmelser vidtagna i ett helt annat syfte än för att af denna produktion för staten draga största möjliga inkomst. Såsom en motsvarighet häremot har äfven den införda varan varit stäld i ett exceptionellt förhållande till öfriga tullpligtiga varor så till vida, att en del lättnader i tullbehandlingen, som äro de senare medgifna, icke kommit spritvaror till del, och naturligtvis måste det såsom en rättvis recipitet anses att icke den inhemska tillverkaren ställes i en sämre ställning än importören. Det är ock därför, som § 93 af nådiga tullstadgan den 7 December 1860 tydligt och klart förbjuder uppläggande på *nederlag* af bränvin och sprit af säd eller potatis, genèvre deruti inbegripen, likasom äfven Kongl. Maj:t på förekommen anledning genom nådiga kungörelsen den 22 Juli 1875 utsträckt samma förbud äfven till uppläggande af dylika varor på *transitupplag*.

I det nu utarbetade förslaget till ny tullstadga föreslås deremot, att dessa inskränkningar skola upphöra, och detta motiveras dermed, att det hittills gällande förbudet mot att på nederlag upplägga bränvin och sprit af säd eller potatis, genèvre deruti inbegripen, hade sin grund i den då gällande lagstiftningen angående den inhemska bränvinstillverkningen, för hvilken skatten skulle i förskott erläggas. Sedan nu mera nederlagsrätt för inhemskt bränvin blifvit medgifven, har en dylik rättighet ansetts äfven böra tillkomma utländskt bränvin under lika inskränkning till tiden, som för den inhemska tillverkningen är eller blifver stadgad.

Utan tvifvel kan detta förebragta skäl skenbart synas antagligt och vid första påseendet befinnas både rättvist och billigt, men vid närmare undersökning torde icke så alldeles den ställning, i hvilken man härigenom ställer den inhemska producenten, vara fullt jemngod med den, i hvilken importören kommer. Genom borttagande af förbudet mot uppläggande på neder- och transit-upplag af bränvin och sprit borttages den *enda* inskränkning, som ännu är gällande för införsel af dessa varor utöfver hvad i fråga om andra varor är stadgadt, men i fråga om den inhemska tillverkningen behöfver väl icke sägas, att den är väl tillgodosedd både med inskränkningar och reglementerade bestämmelser. Jag

vill icke här i någon mån ifrågasätta rigtigheten häraf, men jag håller före, att, då så är förhållandet att dylika bestämmelser tillämpas mot produktionen, icke heller importen må ställas helt och hållet lottlös i detta hänseende.

Visserligen må det så vara, att tvifvelsután mycket godt skulle vara att vinna, i händelse bränvinsproduktionen hos oss kunde till minsta möjliga kvantitet nedsättas — såvida konsumtionen af varan kunde i samma mån minskas; men, hvad jag deremot alldeles icke kan anse vara af något förmånligt inflytande på våra förhållanden, är, att den konsumtion, som nu tillgodoses af inhemsk tillverkning, i stället finge sitt behof tillfredstaldt af t. ex. ryskt bränvin. Man har här för kort tid sedan hört en i detta hänseende sakkunnig myndighet göra denna fråga till föremål för sina öfverläggningar och dervid kommit till det resultatet, att en *utförsel* af spritvaror på det högsta vore att förorda; men huru skall detta låta sig göra i händelse genom lättnader i tullbehandlingen importören ställes i en vida förmånligare ställning än tillverkaren med de många hindrande skrankor, som för hans verksamhet ligga i vägen? Det är för öfrigt icke blott den direkta fördel som en högre än nu uppdrifven produktion af denna vara i och genom utförseln kan bereda landet utan fastner det är ock för jordbruket, vår modernäring, af icke ringa vigt, att denna på många ställen i vårt vidsträckta land bedrifna näring af sitt affall bereder ladugården ett utfodringsämne, hvars saknad särdeles i foderfattiga år skulle föranleda mångfaldigt bekymmer, som icke af aldrig så många millioner kannor ryskt bränvin kan lindras.

Det är ock en annan omständighet jag tager mig friheten att i detta hänseende påpeka, den nemligen att en gifven tillåtelse till neder- och transitupplag af dylik vara kan med de lägre produktionskostnader, som utlandet i fråga om bränvin kan prestera, begagnas för att i händelse — såsom flerfaldiga gånger varit föreslaget — en förhöjning i skatt och tull på denna vara förekommer, på statens bekostnad tillskynda spekulanter en kolossal förtjenst. Huru förhållandet härvid gestaltar sig är icke svårt att inse. Nederlagsrätt äfven för dylika varor kan nemligen så begagnas, att just vid den tidpunkt, då skattens förhöjande kan mot- ses ett större upplag af denna vara göres — upplag, som med utlandets låga pris utan allt för stor risk och utan några ofantliga kapitalutlägg möjligen kunna i så stor skala åstadkommas, att de fylla hela årsbehof — för att sedermera, då förhöjningen väl är beslutad, men innan den ännu hunnit träda i kraft, låta förtulla hela det i beredskap hållna upplaget, en operation, hvarigenom ej mindre staten än den enskilda producenten tillskyndas en omotiverad förlust.

På grund således deraf att en artikel, hvilken icke såsom flertalet andra befinnes tullpliktig till någon procent — utan fyrdubbla importvärdet — man tänke sig lätt kunna lemna anledning, i fråga om nederlag, till stora frestelser af missbruk utaf hvarjehanda slag; att det mångfaldiga gånger såsom skäl mot en förhöjning i bränviusskatten anförts, att stora förråd genom då verkställd höjning skulle undgå den ökade tullsatsen och det naturligtvis heller icke, — huru pass stort eller litet vitsord man än må gifva detta skäl — kan vara lämpligt att vidtaga åtgärder, som skulle *underlätta* dylika spekulationer, samt då det ej kan synas rätt billigt att den svenska tillverkaren kommer i en mindre förmånlig ställning än importören af utländsk vara, vågar jag alltså vördsam samt föreslå Riksdagen:

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att vid en förestående omarbetning af Tullstadgan, i motsats mot hvad i nu uppgjort förslag är händelsen, sådana bestämmelser deri inrymmas:

att utländskt bränvin och sprit af säd och potatis, likasom s. k. drufbränvin, måtte utan några undantag genast efter lossning från fartyg tullbehandlas och afgiften därför erläggas.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles ödmjukligen.

Stockholm den 27 Januari 1877.

O. Pehrsson.